
**IDNO 1010620005483, adresa poștală: Chișinău, str. A. Șciusev, 54/1,
tel. 022996162, office@ecocontact.md**

nr. 26-EC/2026 din 12 octombrie 2026

AVIZ

**asupra proiectului Hotărârii Guvernului privind
aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor
sălbatic deținute în captivitate și de siguranță a
publicului în grădinile zoologice**

Adresat: Ministerul Mediului

Persoana de contact: Balacci Sergiu, consultant principal, Direcția politici în domeniul conservării naturii și biosecurității, Email: sergei.balacci@mediu.gov.md, tel: 022 204 574

Prezentat de: AO EcoContact, tel. (022)99-61-62, office@ecocontact.md

Expediată prin e-mail și plasată pe site-ul <https://www.ecocontact.md/>

Asociația Obștească „EcoContact”, examinând proiectul hotărârii Guvernului și nota de fundamentare aferentă, susține necesitatea instituirii unui cadru normativ clar, coerent și aplicabil, care să stabilească cerințe obligatorii și verificabile privind protecția animalelor sălbatic deținute în captivitate, precum și privind asigurarea securității publicului și a personalului implicat în îngrijirea și gestionarea acestora.

Reglementarea condițiilor de deținere trebuie să urmărească nu doar asigurarea bunăstării fiecărui exemplar, ci și crearea premiselor necesare pentru ca grădinile zoologice să contribuie efectiv la conservarea biodiversității, educarea și informarea publicului, precum și, după caz, la activități de cercetare și conservare ex situ.

În acest context, în vederea îmbunătățirii proiectului și asigurării conformității acestuia cu obiectivele urmărite, formulăm următoarele obiecții și propuneri:

I. Preluarea animalelor abandonate, donate, sechestrate sau confiscate. Interdicțiile generale din pct. 36 sunt formulate fără delimitarea preluării obișnuite de custodia dispusă pentru salvarea ori protecția animalelor. În cazul unui animal abandonat sau confiscat, proveniența completă poate necesita investigații ulterioare. Lipsa acesteia nu trebuie confundată cu inexistența unui act legal de predare în custodie.

Pct. 53 menționează notificarea numai pentru animalele abandonate, în timp ce art. 7 alin. (4) lit. a) stabilește notificarea scrisă, în termen de 5 zile lucrătoare, pentru toate cele patru categorii. Pct. 52 nu include această trimitere. Totodată, acordul administratorului și

disponibilitatea capacității nu pot deveni un mecanism care lasă animalul fără o soluție legală de protecție.

Propunere: Instituirea unei delimitări exprese a custodiei temporare în condițiile art. 7 alin. (3)–(4), cu act de predare-preluare și documentarea informațiilor disponibile. Se prevede notificarea celor trei autorități în termenul legal pentru toate categoriile, evaluarea comună și stabilirea destinației. Dacă unitatea nu poate prelua animalul în siguranță, se reglementează informarea imediată a autorității și identificarea unei alternative legale, fără obligarea la depășirea capacității de deținere.

II. Delimitarea interdicției transferului către persoane fizice. Pct. 43.1 interzice transferul către orice persoană fizică. Art. 11 lit. e) din Legea privind grădinile zoologice se referă la destinatarii neautorizați, iar art. 12 alin. (6) lit. k) din aceeași lege impune transferul către unități autorizate. Totodată, legea recunoaște existența colecțiilor deținute de persoane fizice, supuse regimului propriu de înregistrare și, după caz, autorizare. Aceste dispoziții nu conferă automat oricărui deținător dreptul de a primi animale de la o grădină zoologică, dar impun motivarea diferenței dintre criteriul autorizării și cel al personalității juridice.

Propunere: Corelarea pct. 43.1 cu pct. 39 și 40 din proiect și cu art. 11 lit. e) și art. 12 alin. (6) lit. k) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice. Se precizează actul și domeniul autorizării cerute destinatarului, fără a echivala simpla înregistrare a unei colecții cu autorizarea primirii oricărei specii.

III. Reintroducerea și repopularea nu pot fi întemeiate numai pe aprobarea internă. Pct. 48 prevede un program aprobat de administrator și „coordonat de Agenția de Mediu”. Nu este clar dacă Agenția coordonează implementarea programului sau emite un acord asupra acestuia. În plus, cerința obținerii actelor permissive apare expres la pct. 46.4 pentru eliberarea animalelor reabilite, dar nu este exprimată la fel de clar pentru reintroducere și repopulare. Legea interzice eliberarea deliberată fără autorizarea expresă a autorităților competente.

Reintroducerea are efecte dincolo de incinta grădinii zoologice și presupune evaluarea populației receptoare, a habitatului, a riscurilor genetice și sanitare, precum și monitorizarea ulterioară. Aprobarea internă a programului nu poate ține locul deciziei autorității competente.

Propunere: Înlocuirea formulei ambigue „coordonat de” cu descrierea exactă a operațiunii administrative și introducerea unei trimiteri exprese la autorizarea cerută de lege. Se precizează responsabilul monitorizării, durata stabilită științific, indicatorii de succes, măsurile de intervenție și, după caz, implicarea administratorului teritoriului de destinație. Nu se instituie prin această hotărâre un permis nou, fără temei legal.

IV. Forma electronică obligatorie și păstrarea evidențelor animalelor. Pct. 50 permite ținerea evidenței „în format fizic și/sau electronic”, ceea ce include posibilitatea utilizării exclusive a suportului de hârtie. Legea impune înregistrarea electronică și păstrarea într-un sistem informațional securizat, urmate de arhivare electronică pe termen lung după 10 ani, prin urmare prevederile din proiect contravin cu art. 13 din Lege.

De asemenea, termenul de cel puțin 5 ani după transfer, eliberare sau deces, prevăzut la pct. 96 pentru dosarul medical, trebuie delimitat de regimul înregistrărilor obligatorii care includ istoricul clinic. Evidențele de la pct. 115, 134, 173 și 238 pot conține informații din aceeași categorie. Nu este necesară păstrarea nelimitată a oricărui document auxiliar, dar

informațiile obligatorii nu pot fi eliminate prin aplicarea termenelor interne mai scurte necompatibil cu cel din Lege.

Propunere: Reformularea pct. 50 pentru a impune evidența electronică securizată conform Legii. Se introduce o regulă comună potrivit căreia datele prevăzute la art. 13 din lege se înregistrează și se arhivează în condițiile aceluia articol, indiferent de registrul operațional în care sunt colectate inițial. Se corelează documentele cu formularele aprobate de ANSA, fără a crea formulare paralele incompatibile.

V. Lipsa cerințelor privind eutanasia din motive medicale. Nota de fundamentare prezintă eutanasia ca domeniu reglementat de proiect. În Cerințe, aceasta apare la pct. 51 ca eveniment de înregistrat, fără reguli materiale și procedurale distincte. Neutralizarea letală a unui animal evadat nu acoperă situația unui animal cu suferință severă pentru care se impune o decizie medicală.

Lacuna privește o intervenție ireversibilă și nu poate fi acoperită numai printr-o mențiune în registru. Sunt necesare delimitarea motivelor admisibile, stabilirea responsabilității veterinare, documentarea evaluării și metode adecvate, în limitele legislației aplicabile.

Propunere: Completarea secțiunii sanitare veterinare cu reguli privind evaluarea și decizia medicală, documentarea alternativelor, executarea de către persoana legal abilitată, confirmarea morții și trasabilitatea. Se recomandă interzicerea utilizării lipsei de spațiu sau a comodității administrative ca justificare suficientă. Dacă materia este reglementată printr-un alt act aplicabil, se introduce o trimitere precisă și se corectează descrierea din notă.

VI. Caracterul obligatoriu al conservării și cercetării și transparența rezultatelor. Formulele „una sau mai multe” de la pct. 55 și „desfășoară, participă la sau sprijină” de la pct. 62 pot fi interpretate ca permițând alegerea unei singure activități în locul obligațiilor cumulative stabilite de Legea privind grădinile zoologice. Adaptarea la capacitatea instituțională poate privi amplexarea și forma activităților, dar nu suprimarea obligațiilor legale.

Programul intern prevăzut la pct. 54 trebuie corelat cu strategia de conservare și raportul anual care se publică potrivit art. 12 alin. (1). Pct. 64 menționează prezentarea datelor către autorități, fără a reflecta distinct accesul publicului la informațiile despre proiectele de cercetare, prevăzut la art. 12 alin. (3). Nu este necesară repetarea integrală a legii, însă reglementarea detaliată nu trebuie să sugereze un regim mai restrâns.

Propunere: Introducerea unei clauze potrivit căreia măsurile din secțiune detaliază și nu înlocuiesc obligațiile art. 6, 7 și 12. Se clarifică raportul dintre strategie, program și raportul anual și se păstrează expres obligațiile de publicare și acces la informații, cu aplicarea limitărilor legale numai pentru informațiile protejate.

VII. Interdicțiile absolute privind contactul publicului cu anumite animale. Pct. 61 admite contactul direct pentru speciile și exemplarele considerate fără risc, însă nu reproduce și nu indică expres categoriile pentru care legea exclude orice excepție: prădători mari, primat, animale veninoase, animale cu comportament imprevizibil sau purtătoare de agenți patogeni. Evaluarea favorabilă a unui exemplar, caracterul educațional al activității ori supravegherea personalului nu pot înlătura aceste interdicții.

Pct. 80 trebuie corelat cu această limitare. Permiseunea de hrănire nu echivalează cu permiseunea de contact direct; după caz, hrănirea se poate realiza numai printr-un sistem care păstrează separarea fizică.

Propunere: Introducerea la pct. 61 a trimiterii exprese la interdicțiile art. 11 lit. i) și a condiției utilizării zonelor special amenajate. Completarea pct. 80 cu precizarea că derogarea privind hrănirea nu permite contactul direct interzis de lege. Formularea „nu prezintă riscuri” se înlocuiește, pentru activitățile legal admisibile, cu o cerință de evaluare și control documentat al riscurilor, fără derogare de la interdicțiile legale.

VIII. Păstrarea interdicțiilor speciale privind cercetarea. Pct. 63 condiționează desfășurarea cercetării experimentale de respectarea prevederilor Legii nr. 211/2017 privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice și de obținerea autorizațiilor prevăzute de aceasta. Totuși, norma nu precizează expres că obținerea unor asemenea autorizații nu înlătură și nu poate deroga de la interdicțiile speciale instituite prin art. 12 alin. (4) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice, aplicabile activităților de cercetare desfășurate de grădinile zoologice.

În acest sens, trimiterea la regimul general aplicabil cercetării experimentale trebuie formulată astfel încât să fie exclusă orice interpretare potrivit căreia o activitate sau procedură interzisă în cadrul grădinilor zoologice ar putea deveni admisibilă ca urmare a obținerii unei autorizații în temeiul Legii nr. 211/2017.

Propunere: completarea pct. 63 cu următoarea prevedere: „Activitățile de cercetare desfășurate în cadrul grădinilor zoologice se supun cumulativ cerințelor Legii nr. 211/2017 privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice și interdicțiilor prevăzute la art. 12 alin. (4) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice.”

Totodată, se impune corelarea corespunzătoare a pct. 113.5 și 119.7 cu această normă, cu delimitarea expresă a activităților de cercetare de intervențiile veterinare efectuate în scop terapeutic.

IX. Coordonarea programelor de reproducere cu Agenția de Mediu. Pct. 99 reglementează aprobarea deciziei de reproducere de către administrator, la propunerea specialistului și cu avizul medicului veterinar. Aceste garanții interne sunt necesare, dar nu înlocuiesc coordonarea programului de reproducere cu Agenția de Mediu, cerută de art. 11 lit. h) din Legea privind grădinile zoologice. Secțiunea nu exprimă suficient raportul dintre programul coordonat și deciziile operative de reproducere.

Propunere: Precizarea la pct. 99 că reproducerea se desfășoară în cadrul programului coordonat cu Agenția de Mediu și aprobat de administrator, potrivit legii. Deciziile individuale și avizul veterinar rămân acte de executare a programului. Se delimitează actualizările operaționale de modificările programului care necesită o nouă coordonare, fără instituirea unei autorizații suplimentare pentru fiecare împerechere.

X. Regimul neutralizării letale și contradicția dintre definiție și condițiile de aplicare. Definiția de la pct. 3 se referă numai la înlăturarea unui pericol grav și iminent pentru viața sau sănătatea persoanelor. În schimb, pct. 231.1 permite neutralizarea letală și în cazul unui risc grav pentru alte animale sau pentru mediu. Astfel, nu este clar care sunt situațiile în care această măsură poate fi aplicată și ce criterii trebuie îndeplinite pentru a considera că există un risc grav pentru mediu.

Se impune corelarea definiției cu pct. 231.1 și descrierea concretă a situațiilor în care neutralizarea letală este permisă. În cazul în care se intenționează protejarea și a altor animale sau a mediului, trebuie indicat temeiul legal și stabilite criterii verificabile.

Totodată, pct. 232 trebuie să precizeze că planul intern poate stabili doar procedura de intervenție și responsabilitățile personalului. Acesta nu poate conferi competențe noi, nu poate autoriza utilizarea armelor și nu poate înlocui autorizațiile sau condițiile prevăzute de legislație. Pentru fiecare caz trebuie consemnate motivul intervenției, pericolul constat, măsurile alternative analizate, persoana care a dispus intervenția, persoana care a executat-o și autoritățile notificate.

XI. Respectarea frecvenței legale a exercițiilor pentru situații de urgență. Pct. 234 din proiectul de Hotărâre prevede organizarea, cel puțin anual, a unui exercițiu general de simulare, iar exercițiile tematice sunt lăsate în funcție de riscurile identificate. Art. 9 lit. d) din Legea nr.71/2026 privind grădinile zoologice impune organizarea semestrială a exercițiilor de simulare. În formula proiectului, efectuarea unui singur exercițiu pe an poate fi interpretată ca suficientă, deoarece pentru exercițiile tematice nu este prevăzută o frecvență minimă.

Proiectul Hotărârii Guvernului trebuie să organizeze executarea acestei obligații, fără a permite diminuarea frecvenței stabilite prin lege. Trimiterea pct. 259 la pct. 234 și 235 extinde aceeași neclaritate asupra verificării evacuării.

Propunere: Reformularea primei fraze a pct. 234: „Grădina zoologică organizează cel puțin semestrial exerciții de simulare pentru situații de urgență, dintre care cel puțin unul pe an este un exercițiu general. Scenariile și exercițiile tematice suplimentare se stabilesc în funcție de riscurile identificate.” Se corelează pct. 259.

XII. Competențele de control și suspendarea dispusă de administrator. Atribuirea colectivă a controlului executării către Agenția de Mediu, IPM și ANSA nu delimitează coordonarea implementării de controlul de stat și de deciziile privind autorizația. Legea conține deja o distribuție a rolurilor, inclusiv pentru suspendarea activității pentru public și retragerea autorizației. Explicațiile din nota de fundamentare nu pot suplini claritatea normei.

Măsurile imediate luate de administrator pentru închiderea unei zone periculoase sunt utile, dar trebuie diferențiate de suspendarea administrativă dispusă de autoritate. În sens invers, înlăturarea internă a pericolului nu permite redeschiderea unei activități care rămâne suspendată printr-un act administrativ.

Propunere: Precizarea exercitării atribuțiilor de către fiecare autoritate în limitele competențelor legale și stabilirea responsabilității pentru coordonare și raportare. Se introduce o regulă comună care delimitează oprirea preventivă internă de suspendarea administrativă și prevede că reluarea activității nu contravine măsurilor dispuse de autorități.

XIII. Două coloane cu aceeași denumire în anexa nr.1. Coloanele a cincea și a șasea sunt ambele denumite „Suprafața interioară de bază (m²)”, dar au valori diferite. Structura sugerează că a șasea coloană ar putea reprezenta sporul interior pentru un exemplar suplimentar, însă aceasta este o interpretare, nu o regulă rezultată neechivoc din text. Prin urmare se solicită clarificarea destinației coloanei a șasea și corectarea antetului. Dacă aceasta reprezintă sporul interior, se va utiliza „Spor de suprafață interioară pentru fiecare exemplar suplimentar (m²)”.

XIV. Interdicția expunerii către public a animalelor aflate în reabilitare. Art. 12 alin. (6) lit. j) din Legea nr. 71/2026 impune interzicerea expunerii către public a animalelor destinate reabilitării, inclusiv a celor accidentate, bolnave sau epuizate fizic, precum și a animalelor destinate eliberării în habitatul natural. Proiectul reglementează îngrijirea și reabilitarea acestora, dar nu reflectă expres interdicția de expunere, care trebuie respectată inclusiv în cadrul activităților educaționale sau demonstrative.

Propunere: Completarea cerințelor referitoare la expunerea animalelor și activitățile cu publicul cu o prevedere expresă privind respectarea interdicției stabilite la art. 12 alin. (6) lit. j) din Legea nr. 71/2026.

XV. Verificarea cerințelor tehnice stabilite prin protocoalele de specie. Pct. 166 din proiect permite stabilirea condițiilor de întreținere pentru speciile neacoperite de capitolul III sau de anexele nr. 1-4 printr-un protocol aprobat de administrator. Anexele prevăd o soluție similară atunci când nu este stabilită o valoare numerică pentru un parametru tehnic. Deși flexibilitatea este justificată de diversitatea speciilor, lipsa unor cerințe explicite privind documentarea și verificarea acestor parametri poate conduce la practici neuniforme în procedurile de autorizare și control.

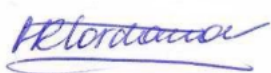
Propunere: Completarea pct. 166 prin precizarea elementelor minime de fundamentare științifică a protocoalelor de specie și a modului în care conformitatea acestora se verifică în cadrul procedurilor legale de autorizare și control, fără instituirea unei aprobări ori autorizații suplimentare.

XVI. Aplicarea cerințelor în perioada tranzitorie. Art. 17 alin. (1) și (2) din Legea nr. 71/2026 prevede un termen de cel mult doi ani pentru autorizarea grădinilor zoologice existente și permite continuarea activității în baza autorizațiilor valabile, cu respectarea obligațiilor legale aplicabile. Nota de fundamentare menționează conformarea etapizată în baza unor planuri individuale, fără ca proiectul hotărârii să clarifice efectele acestor planuri și raportul lor cu regimul tranzitoriu prevăzut de lege. Termenul legal de autorizare nu trebuie interpretat ca o derogare generală de la cerințele privind bunăstarea animalelor și siguranța publicului.

Propunere: Clarificarea aplicării noilor cerințe în procesul de autorizare a grădinilor zoologice existente, prin raportare la art. 17 din Legea nr. 71/2026. Dacă se prevăd planuri individuale de conformare, urmează a fi precizate statutul și efectele acestora, fără prelungirea termenului legal sau amânarea măsurilor necesare înlăturării riscurilor grave și iminente.

În concluzie, AO EcoContact susține proiectul de hotărâre a Guvernului, cu condiția examinării și integrării modificărilor și completărilor propuse în prezentul aviz, în vederea asigurării conformității cu cadrul normativ în vigoare, a clarității prevederilor și a aplicării eficiente a acestora.

Cu respect,

Directoare Executivă
Dr., Iordanca-Rodica IORDANOV

